

Hjerkind PRO – Tilbakeføring av Hjerkind skytefelt til sivile formål

Årsrapport eksplosivrydding 2006

Foto: Ludvig Killingberg jr.

15. januar 2007

Forord

I fm vedtak om etablering av Regionfelt Østlandet (RØ) i Åmot kommune, ble det samtidig vedtatt at Hjerkinn skytefelt skulle legges ned som ledd i en omfattende plan for utvidet vern av Dovrefjell. Bruken av Hjerkinn som skytefelt er forutsatt avviklet etter hvert som RØ blir operativt. RØ er planlagt tatt i bruk i 2005, og all aktivitet på Hjerkinn er planlagt avviklet i løpet av 2008.

I brev av 27.05.03 ble Hærstaben av daværende Forsvarets overkommando/ Fellesstaben gitt i oppdrag å sørge for at det ble utarbeidet en militær oppryddingsplan for Hjerkinn skytefelt. Uten følgeskriv ble dokumentet 03.07.03 oversendt daværende KAMPUKS, som da ble gitt oppdraget av Generalinspektøren for Hæren. RSF Hedmark/KAMPUKS/Østerdal Garnison utarbeidet på dette grunnlag, Militær ryddeplan, som var klar 2004. Oppstart var her planlagt til 2005, med avslutning i 2027. Militær ryddeplan var mao klar før FB hadde fått sitt oppdrag om å etablere et Totalprosjekt. Militær ryddeplan omhandlet eksplisivrydding, og ble senere bl a brukt som et av grunnlagsdokumentene for utarbeidelse av Totalprosjektdokumentet.

Forsvarsbygg fikk 24. september 2004 i oppdrag fra Forsvarsdepartementet om å etablere et Totalprosjekt for tilbakeføring av Hjerkinn skytefelt til sivile formål. Oppdraget innebar også å se på muligheten av å redusere prosjektets tidsmessige omfang. Totalprosjekt dokumentet ble underskrevet 14. januar 2005 og bestod da av to delprosjekter:

- Delprosjekt eiendom, bygg og anlegg (EBA). Fjerning av bygg og anlegg, reparasjon av terrengskader, håndtering av forurensning og avvikling av sivile avtaler.
- Delprosjekt eksplisivrydding. Rydding av hele skytefeltarealet for ammunisjonsrester og blindgjengere.

På grunn av usikkerhet om ryddebehovet, både ut fra hva som faktisk fins og ut fra hva som kan betraktes som et sikkert nok ryddenivå, er budsjettet for eksplisivrydding delt i to faser. Fase 1, hovedtyngden av prosjektet, er planlagt fra 2006 til 2012. Fase 2, som i hovedsak omfatter gjenstående eksplisivrydding, er forutsatt gjennomført i perioden 2013-2020. Dimensjoneringen av fase 2 vil bli basert på erfaringer fra fase 1. Det er derfor størst usikkerhet om ressursbehovet i fase 2.

Oppstart av Delprosjekt eksplisivrydding i 2006 har gått forholdsvis smertefritt. Som forventet ble det et betydelig arbeide med å skaffe nødvendige personellressurser. 6 av 7 uker ble bemannet stort sett iht prosjektets behov. Resultatet sammen med neste års gjennomføring vil gi meget godt grunnlag for ev å justere fremdriftsplanen. Tilbeordret personell har gjort en glimrende jobb, som bl a også resulterte i en gjennomføring uten alvorlige uhell/ulykker.

Hamar, 15. januar 2007

Forsvarsbygg

Håndskrift	Håndskrift
Odd-Erik Martinsen Prosjektleder	Ole Petter Gundersen Delprosjektleder Eksplisivrydding

Innhold

1 Situasjon	5
1.1 BAKGRUNN	5
1.1.1 Hjerkinn PRO dokumenter	5
1.2 FSJ OPPDRAG TIL FMO	5
1.3 FB ROLLE	5
1.4 PLANLAGT EKSPLOSIVRYDDING HJERKINN PRO 2006	6
1.5 FMO AKTIVITETER 2006	6
1.6 FAGMYNDIGHET OG FAGANSVARLIG	7
1.7 ERK SJEFER 2006	7
2 Oppdrag.....	7
3 Utførelse	7
3.1 INTENSJON	7
3.1.1 Hensikt	7
3.1.2 Ambisjon for prosjektet	7
3.1.3 Metode	7
3.1.4 Organisasjon	8
3.1.5 Sluttstand.....	8
3.2 PLAN.....	8
3.2.1 Forberedelser	8
3.2.2 Gjennomføring	9
3.2.3 Etterarbeid.....	10
4 Administrasjon og forsyningstjeneste.....	10
4.1 SANITETSTJENESTE	10
4.2 TRANSPORT	11
4.2.1 Kjøretøy.....	11
4.2.2 Til og fra Hjerkinn	11
4.2.3 Transport under ryddeoppdrag	11
4.3 SIKKERHET	11
4.4 INTENDANTURTJENESTER	11
4.5 MATERIELLTJENESTER	12
4.5.1 Sprengstoff og tennmidler	12
4.6 FORLEGNING, FORPLEINING OG EBA	12
4.6.1 Hjerkinn PRO – forlegning og forpleining	12
4.7 HYGIENE	12
4.8 VELFERD	12
4.9 ØKONOMI	13
4.10 PRESSE OG INFORMASJON	13
5 Kommando og kontroll	13
5.1 KOMMANDOFORHOLD.....	13
6 Resultater	15
6.1 UKE 25 OG 26	15
6.1.1 Uke 25 – felt C	15
6.1.2 Uke 26 – fortsatt rydding i felt C.....	16
6.2 UKE 32 OG 33	17
6.2.1 Uke 32 – fortsatt rydding i felt C og oppstart i felt A	17
6.2.2 Uke 33 – fortsatt rydding i felt A og C	18
6.3 UKE 37 OG 38	19
6.3.1 Uke 37 – felt D, E og deler av felt C.....	20
6.3.2 Uke 38 – felt B, F og fortsatt rydding i felt A og E.....	21
6.4 TOTALT RESULTAT	22
DRØFTING	23
6.5 RESULTAT.....	23

6.6 EVALUERING.....	23
6.6.1 Andre aktører	24
6.7 KONSEKVENSER OG VIDERE FRAMDRIFT	24
6.8 AVSLUTNING	24

1 Situasjon

1.1 Bakgrunn

Stortingets vedtak den 23.03.99 om å opprette et regionalt skyte- og øvingsfelt for Forsvarets avdelinger på Østlandet. Pkt III i vedtaket sier: "Hjerkinn skytefelt legges ned i samsvar med pkt. 7.2 i St. meld.nr.11 (1998-99) som ledd i en omfattende plan for utvidet vern av Dovrefjell gjennom Sunndalsfjella nasjonalpark, som forlengelse av Dovrefjell nasjonalpark, og landskapsvernområder vestover fra Rondane nasjonalpark, jf Ny landsplan for nasjonalparker i St.meld.nr.62 (1991-92)." 2006 var starten på avvikling av Hjerkinn skytefelt etter 80 års drift. Oppdraget er todelt:

- Delprosjekt eiendom, bygg og anlegg (EBA). Fjerning av bygg og anlegg, reparasjon av terrengskader, håndtering av forurensning og avvikling av sivile avtaler.
- Delprosjekt eksplisivrydding. Rydding av hele skytefeltarealet for ammunisjonsrester og blindgjengere.

1.1.1 Hjerkinn PRO dokumenter

- FB har utarbeidet frigivelsesplan bestående av elektronisk kart, beskrivelse av, og inndeling av Hjerkinn skytefelt i 9 ryddeområder.
- FFI Rapport – Blindgjengerfaren i Hjerkinn skytefelt – En statistisk analyse – Ove Dullum – FFI/Rapport-2003/01788.
- Forsvarets bruk av Hjerkinn skytefelt 1923-2003 – Forsvarets etterlatenskaper blindgjengere og eksplisivrester – FLO/LAND/TEKN DIV (Roseth rapporten).
- Militær ryddeplan – Hjerkinn skytefelt. Utarbeidet av RSF Hedmark 2004.
- Totalprosjektdokument FB 2005.

1.2 FSJ oppdrag til FMO

Forsvarssjefen (FSJ) ga i VP 06 flg. oppdrag til Forsvarets militære organisasjon (FMO): "Støtt totalprosjektet vedrørende tilbakeføring av Hjerkinn skytefelt til sivilt bruk. Fase I (2006-2012) omfatter eksplisivrydding, fjerning av de største landskapsinngrepene med landskapstilpasning, sikring av forurensning og høyst nødvendig overvåking av forurensingssituasjonen i skytefeltet, riving av bygninger og fjerning av veier som har størst naturverngevinst".

Generalinspektøren for Hæren (GIH) ble gitt ansvaret for gjennomføringen av oppdraget som skulle støttes av Sj Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO), Sj Fellesoperativt hovedkvarter (FOHK), Generalinspektøren for Luftforsvaret (GIL), Generalinspektøren for Heimevernet (GIHV), og Sj Fellesstaben (FS).

Hærens styrker (HSTY) ble av GIH gitt i oppdrag å koordinere støtten. Denne ble utøvd av G-7 seksjonen i HSTY.

1.3 FB rolle

FB/Hjerkinn PRO er totalprosjektansvarlig (TP) og har planlagt, koordinert og utarbeidet ordre for hver ryddeperiode. Denne ordren har vært sjef Eksplisivryddekommando (ERK) sitt grunnlag for ledelse av ERK'en, og for utførelse av de ukentlige ryddeoppdrag. Hjerkinn PRO har i tillegg utarbeidet en helhetlig plan for den årlige innsatsen på Hjerkinn i fm blindgjengerryddingen. Årets rydderesultat vil inngå i grunnlaget for ev justering av planen.

1.4 Planlagt ekspløsvrydding Hjerkinn PRO 2006

Rydding i felt A, C og E slik:

- Felt C 4 grupper i 2 uker, uke 25-26 (19-30 juni)
- Felt A, 4 grupper i 3 uker, 32-33 (7-18 aug) og 38 (18-22 sep)
- Felt E, 4 grupper i 1 uke, 37 (11-15 sep)

1.5 FMO aktiviteter 2006

Skytefeltadministrasjon Hjerkinn (SAH) ble fra 1 aug 06 nedjustert og tilpasset en svært begrenset aktivitet på Hjerkinn. Hovedsakelig organisert for å støtte Luft, FLO, Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) og forsvarsindustrien, samt kavaleri og artilleri. Inntil Regionfelt Østlandet (RØ) er operativt, vil kavaleriet bruke SAH fram til medio april 2007, mens FLO (for langdistanseskyting) vil benytte feltet ut år 2008. I tillegg til Hjerkinn PRO var skytefeltet brukt av militære avdelinger og forsvarsindustri slik i 2006:

- TMBN Hauk I og II, Storranden og Grisungdalen. BK, 12,7mm og jagerfly uke 4
 - NAMMO 30mm pilammunisjon Svånådalen uke 4
 - Forsvarets vinterskole med noe håndvåpen uke 5
 - Forsvarets Hundeskole lavinekurs uke 5
 - Hundetjenesten Nord-Norge lavinekurs uke 6
 - Kampeskadron Leo I, Storm og CV-90 Haukberget I og II uke 7
 - 338 skv jagerfly uke 7
 - Heimevernets Skole og Kompetansesenter (HVSK), Dombås, Winter Warfarecourse uke 8
 - Kampeskadron CV-90 og Storm Hauk I uke 8
 - FLO Base Ø V&S vinterøvelse uke 8 og 9
 - TMBN STRV Leo 2 uke 18
 - ØHF/NL jagerfly uke 18 og 19
 - Kampeskadron uke 19
 - TMBN/STRV og CV-90 uke 21, 22 og 23
 - HVSKS 12,7 MØR-kurs uke 21
 - FLO R-prøver BK og RFK uke 23
 - HVSK 12,7 MØR-kurs uke 24
 - Trsj Fagkurs HTTS STRV og CV-90 uke 25
 - FLO testskyting LEO 2 uke 26
 - FLO T&V rydding HFK-sletta uke 27
 - ØHF/Basesett årlig rydding Grisungdalen uke 27
 - NAMMO 20mm Hauk I uke 33
 - ØHF/338 skv/NL jagerfly uke 38 og 39
 - Langdistanseskyting artilleri uke 38, 39, 40 og 41
 - HV-11 12,7 MØR uke 38
 - TMBN/STRV uke 39
 - HJK uke 40
 - FLO/NAMMO R-prøver artilleri uke 42
 - TMBN/PO uke 43
 - BS Jørstadmoen uke 43
 - TMBN/PO, BK og FAC uke 44
 - FWIT/338 skvn uke 44 og 45
 - FFI Testing av bomblets (blindgjengere) uke 42-45
 - Kampeskadron uke 45
 - TMBN/PING Hauk I og II, RFK, 12,7, miner uke 46
-

- FLO T&V MICLIC uke 47
- HJK uke 48
- TMBN/STRV Grisungdalen, Hauk I og II, Svånådalen, Storranden uke 49

I tillegg noen mindre øvelser og skytinger.

1.6 Fagmyndighet og fagansvarlig

Fagmyndighet og fagansvarlig i fm rydding av eksplosiver ble avklart med Forsvarsstaben (FST) slik:

- Fagmyndighet: Forsvarets Logistikkorganisasjon/Systemstyring/Soldat og base logistikk/Ammunisjonssikkerhet (FLO-S-SBL-AMS).
- Fagansvarlig: Forsvarets Ammunisjons- og EOD-skole (FAES).

1.7 ERK sjefer 2006

- Uke 25-26 kapt Pettersen, Frank Robert/FAES
- Uke 32-33 major (m) Selvig, Ivar Berner/FAES
- Uke 37-38 kapt Pettersen, Frank Robert/FAES

2 Oppdrag

Planlegg og gjennomfør rydding av delområdene A, C og E i Hjerkinns skytefelt.

3 Utførelse

3.1 Intensjon

3.1.1 Hensikt

Ryddingen skal bidra til å redusere faren ved eksplosive etterlatenskaper til et akseptabelt nivå, med sikte på å tillate åpen sivil ferdsel og sivil arealbruk av området som dekkes av Hjerkinns skytefelt.

3.1.2 Ambisjon for prosjektet

Hjerkinns skytefelt skal tilbakeføres til en tilstand som gjør at området blir:

- En naturlig del av det nasjonalt og internasjonalt verneverdige høyfjellsøkosystemet på Dovrefjell, med alle høyfjellsøkosystemets funksjoner og opplevelseskvaliteter.
- Sikkert for allmenn ferdsel.

3.1.3 Metode

Da ny skade ikke skal påføres naturen, er manuell rydding med manngard til fots i terrenget, metoden som anvendes. Støtten fra FMO er grunnleggende for gjennomføringen. Manngarden støttes av kjøretøy for bortkjøring av oppsamlet skrot, søppel, ammunisjonsrester, evakuering av skadet personell og ordinær personelltransport.

Aktiviteter under villreinjakta som gikk i perioden 20 aug til 15 sep, ble avklart med Dovre og Lesja Fjellstyrer. Hensyn til denne skulle tas når mulig.

Opplæring av ryddemannskaper ble gjennomført fremmøtedagen på Hjerkin, og er ikke omfattende.

Erklæringen ”klart for overdragelse til sivile formål” kan først skje etter at eksplivryddingen, og fjerningen av infrastruktur (bygninger, veier, bruer, stikkrenner ol) er slutført. I TP sammenheng betyr dette år 2020.

3.1.4 Organisasjon

En Eksplivryddekommando ble etablert for hver gjennomføring/uke. Personell, kjøretøy og forlegningsopplegg for denne er gitt i vedlegg ^A.

3.1.5 Slutttilstand

Slutttilstanden er nådd når den samordnende planen for tilbakeføring er gjennomført og prosjektet, etter godkjenning fra sivile myndigheter, erklærer Hjerkin skytefelt klart for overføring til sivile formål.

3.2 Plan

Ryddeoperasjonen ble forberedt i tre faser; forberedelser, gjennomføring og etterarbeid. Ordre / Fragmentation order (FRAGO), for alle tre ryddeperiodene ble gitt ut 4 uker før utførelse. Sjef ERK skulle på bakgrunn av Hjerkin PRO sin ordre, utarbeide detaljert ordre for eksplivrydding i feltene A, C og E. Dette viste seg ikke å være nødvendig, grunnet detaljert ordre fra prosjektet. Korte ordremøter i fm oppstart i hver ryddeperiode, samt daglige møter iht. plan ble avholdt. Helikopter ble benyttet for rekognosering før oppstart hver dag, midt på dagen, og på ettermiddagen før sprengning av funn ble iverksatt.

3.2.1 Forberedelser

Da dette var oppstarten med Hjerkin PRO, har forberedelsene i år vært langt mer omfattende enn hva som vil være tilfelle for kommende år. Målsettingen var å etablere et system på Hjerkin med kjøretøy, materiell & tjenester, forlegnings-, forpleinings- og kontorfasiliteter, som gjorde at tilbeordret personell kunne utnyttes optimalt til faktisk eksplivrydding. I tillegg var det viktig å få på plass et dokumentasjonssystem for gjennomført rydding.

Alt bestilt materiell ble ikke levert før oppstart i uke 25, men dette hadde ingen omfattende konsekvenser. 30 kjøretøy ble levert i god tid fra FLO, og var i bra teknisk stand. Innendørs forlegningskapasitet ble øket med ca 100 % ved å sette inn flere senger. Kapasiteten er nå 158, dette ble meget bra mottatt. Det var fortsatt mangler på planlagt kontorløsning ved ryddingens slutt i uke 38.

Oversikt over personell som skulle delta i ryddeoppdraget etter uke 25 og 26, var ikke klart i tide. Det var ikke mulig å få dette fra avdelingene før feriestart. Dette gjaldt både ryddepersonell og EOD-befal. Det ble derfor jobbet med disse forhold i/under prosjektmedarbeidernes ferie.

Ordre for årets rydding ble gitt ut 4 uker før oppstart. Rekognosering og inndeling i ukeoppdrag for den enkelte Eksplivryddegruppe (ERG) ble gjennomført før hver ryddeperiode. Dette arbeidet er forholdsvis tidkrevende, og krever god planlegging.

Hjerkin PRO i samarbeide med FAES overtok rekrutteringen av EOD personell fra HSTY. Det er nå foreslått at Landsdelskommando Nord-Norge (LDKN) i samarbeide med FAES, skal kjøre denne fasen av forberedelser for neste år. Forberedelsesfasen ble avsluttet ved at to prosjektmedarbeidere møtte på Hjerkin søndag 18. juni for å forberede mottak av ERK.

3.2.2 Gjennomføring

Med unntak av uke 33, har mandag vært reise-, fremmøte- og administrativ dag. I tillegg gjennomføres utlevering av alt materiell, demonstrasjon av MEDEVAC med helikopter, opplæring av ryddemannskaper, koordinering av ryddeoppdrag, som også innebærer rekognosering av områder som skal ryddes. Fremmøtedagen har generelt vært meget hektisk og kan være gjenstand for evaluering mht innhold. Når den administrative delen er over, overlates styrken som sådan til sjef ERK som har ledet selve gjennomføringen av ryddingen.

Tirsdag - torsdag har gjennomgående vært hele ryddedager med avlutning av søk mellom kl 1600 – 1700. Deretter har EOD personell tatt seg av funn, og der hvor nødvendig sprengt/fjernet disse. Sprengning av funn har vært programmert i tiden mellom avsluttet søk og kl 2100. Der hvor rydding har foregått fram til kl 1130 på fredager (avreisedag), har EOD personell tatt seg av funn etter avsluttet søk og fram til ca kl 1430. Det har vært enkelte uker at ryddingen måtte avsluttes på torsdag ettermiddag, da personell skulle på fly fra Gardermoen, med fremmøte fredag kl 1600. Avreise fra Hjerkinn har da vært ca kl 1100. Tiden fram til avreise har på disse dager vært brukt til vedlikehold. Det har ikke vært hensiktsmessig å reise ut i feltet og rydde på disse dager, da ut-/inntransport alene tar ca 1,5 timer. Der hvor personellet kun skulle til garnisoner i Sør-Norge, har rydding vært gjennomført fram til kl 1130 også på fredager.

Generell operasjonsprosedyre (GOP), utarbeidet og godkjent av fagmyndighet FLO S SBL AMS, er lagt til grunn for ryddingen. Fagansvarlig FAES skulle utarbeide SOP for de enkelte faser i eksplisivryddingen. SOP ville da også omhandle flyten i behandlingen av amrester/skrap fra funnsted og fram til sorteringsplass. Utarbeidelse av SOP ble ikke ferdigstilt i fm årets rydding.

Alt søppel og andre fremmedlegemer som ikke naturlig hører til i naturen skulle i prinsippet tas opp fra bakken. For at en rimelig fremdrift skulle opprettholdes i de mest brukte områdene, måtte størrelsen på splinter som ble plukket, reguleres til ca 5 cm.

Helikopterrekognosering ble gjennomført daglig før oppstart, samt at denne ble gjentatt midt på dagen, og før start demolering/sprengning. For ukene 25 og 26 startet ikke rydding før rekognoseringen med helikopter var avsluttet på morgenen. Dette var i henhold til tidligere prosedyrer. Forholdet reduserte daglig effektiv ryddetid. For resten av ryddeperiodene startet rydding så fort gruppene var klare ute i teigen, og helikopter var tilgjengelig ift sikkerhet.

Kvalitetssikring av rydderesultater/dokumentasjon ble fulgt opp hver dag. Geografisk informasjonssystem (GIS), hvor daglig rydderesultater ble lastet ned i, var vellykket. GPS var EOD og følgebefalets verktøy for registreringer i tillegg til notater om funn. Både tid, sted, vær og føreforhold, samt funn av eksplosiver med beskrivelse av type og posisjon, ble fortløpende registrert, slik at deler av dette kunne visualiseres i GIS senere. Alle funn av eksplosiver ble fotografert og kodet opp mot GPS-posisjonene.

En del snøfonner gjorde det umulig å søke over hele området. GPS registreringer gjør at vi senere kan ta fatt i dette.

Grunnet koordinering som ble gjort på forhånd ble ikke ryddingen vesentlig påvirket av villreinjakten. Felt E – Storranden, ble ryddet siste uka av villreinjakta, uke 37, 11-15 sep.

Vakt og sikring har vært organisert med ett inspiserende befal (IB) blant følgebefalet og daghavende offiser (DHO) fra SAH. For ukene 32-33 og 37-38 hadde SAH en bemanning som tilsa at DHO ble delt mellom SAH og Hjerkinn PRO.

Hjerkinn PRO etablerte en stedlig tilpasset administrasjon/ledelse som støttet gjennomføringen. Gjennomgående var dette Delprosjektleder eksplisivrydding (DPL) og eksplisivfaglig rådgiver.

FISBasis var ikke tilgjengelig annet enn på SAH sine kontorer, dette lettet ikke arbeidet. FISBasis er nå tilgjengelig på nyetablert kontor for prosjektet.

For å håndtere eventuelle uhell/ulykker ble det utarbeidet en egen handlingsplan. Denne må forbedres og kommuniseres videre. Et helikopter fra 720 skvadron støttet kontinuerlig ryddingen. Helikopter var tilgjengelig til en hver tid, når værforhold tillot flyvning for rekognoseringer, personelltransport, og til bruk ved ev skader/uhell.

Sikkerhetssamband var operativt stort sett hele perioden. Utsetting av repeter skapte en del tidkrevende administrasjon, da landingstillatelser med helikopter for utsettelse var svært begrenset. 20 nye ICOM'er ble kjøpt inn, ellers ble en del lånt fra Heimevernets skole- og kompetansesenter (HVSKS) på Dombås. Antallet radiostasjoner på SAH strakk ikke til samtidig med at annen militær aktivitet pågikk i feltet.

Velferdstiltakene for ryddemannskaper begrenset seg til forfriskninger og frukt/snacks 3-4 dager i uka, fiskeutstyr og tur til Folldal gruver for de som var igjen på Hjerkinn i helga mellom uke 32 og 33. Dette ved siden av at forlegning var etablert innendørs for alt personell, samt god forpleining, med mulighet for å smøre det 4. måltid til middag, gjorde at ryddemannskapene gjennomgående var meget godt fornøyd med oppholdet.

Ingen hele felter er ryddet. Det har vært ryddet i deler av feltene A, B, C, D, E og F. Dette er i hovedsak randsonene av skytefeltet.

3.2.3 Etterarbeid

Kontroll med materiell, justering av materiellsatser og gjennomgang av registreringsarbeidet etter hver 14 dagers periode er hovedgjøremålene. Innleid kjøretøymekaniker har opppreparert kjøretøyparken foran hver ryddeperiode. Under pågående rydding og mellom ryddeperiodene, har det i år gått med mye tid til å koordinere og planlegge neste periode. Grunnet sen avklaring mht hvilke avdelinger, samt hvilke personell fra disse avdelinger som skulle delta, ble dette arbeidet gjennomført for tett opp til de to siste ryddeperiodene i august og september. Ferieavvikling i avdelingene var med på å forsterke forsinkelsen. Denne prosessen bør være avklart i god tid før ryddeoppdragene iverksettes hvert år.

Etter avsluttet sesong utfører kjøretøymekanikeren årlig ettersyn og opppreparering av kjøretøyer.

Etablert materiellsats og lager, samt at Hjerkinn PRO har innleid kjøretøymekaniker, gjør at etterarbeidet tar kort tid for prosjektets medarbeidere.

4 Administrasjon og forsyningstjeneste

4.1 Sanitetstjeneste

Sanitetstjenesten har vært ledet av lege og troppssjef sanitet. Inndekning av lege har vært løst med bruk av avdelingsleger og innleid sivil lege.

- Sykestue med daglig visittid 0700-0730 og 1800-1830 i bygning 002 - Velferdsbygg.
- Generelt meget god helsetilstand på ryddepersonellet. Kun et få antall som i perioden ble fritatt for ryddeoppdrag, og det uten konsekvenser for oppdraget.
- Målsettingen om 2 sansoldater i hver ryddegruppe og sorteringsplass ble ikke opprettholdt hele ryddesesongen. BV 206 for transport utenfor vei og MB-ambulanse var tildelt hver ryddegruppe. Sorteringsplass hadde MB-ambulanse.

- Helikopter for evakuering av personell ved skader og uhell har vært stasjonert på Hjerkin/Hjerkinnhus når rydding pågikk. Inn- utlasting av helikopter ble øvd med involvert sanitetspersonell og crew på helikopter.

4.2 Transport

4.2.1 Kjøretøy

- 10 x MB 240, 5 x MB300 amb, 5 x Scania og 10 x BV206 ble rekvirert fra FLO før ryddestart. Kjøretøyene var i god stand og har fungert meget tilfredsstillende hele perioden.
- Det ble gjennomført vedlikehold daglig, før, under og etter kjøring, samt periodisk etter hver 14 dagers periode.
- Bakvognene på 4 stk BV206 er tatt av og erstattet med åpen bakplan med plass for 4 Europaller med karmen. Vognene følger hver ERG i feltet og benyttes for transport av skrot, søppel og ammunisjonsrester. For 2007 skal ytterligere en BV206 bygges om med bakplan og kran. Denne skal benyttes i fm tyngre ammunisjonsrester.
- Årlig ettersyn gjennomføres etter at ryddesesongen er over. Dette arbeidet pågår fortsatt.

4.2.2 Til og fra Hjerkin

- FB har vært ansvarlig for transport til/fra Hjerkin fra garnison/flyplass i Sør-Norge.
- HSTY har vært ansvarlig for flytransport mellom Nord-Norge og Sør-Norge.
- Hjerkin PRO har benyttet innleide busser både fra FLO/P/Base Østerdalen og Østerdal billag AS.

4.2.3 Transport under ryddeoppdrag

Sikkerhet har vært presisert under alle ukene på Hjerkin. Hele sesongen ble gjennomført uten et eneste kjøreuhell. Hjerkin PRO har hatt problemer med å få nødvendig antall vognførere til BV206. MB 240 skapte også problemer da disse kjøretøyene ikke var omregistrert, men krevde minibuss sertifikat. MB240 er nå omregistrert for kun å ta 8 personer. Dette vil gjøre det enklere å skaffe kvalifiserte vognførere. Kapasiteten på personelltransport ut/inn av feltet bør økes.

BV206 utsettes for store belastninger i fm terrengkjøring. Dette gir stor belastning på belter, løpehjul og drivhjul. Det antas at dette for fremtiden vil gi store vedlikeholdsutgifter. Øvrige kjøretøy utsettes i langt mindre grad samme belastningen.

Hjerkin PRO er avhengig av fremtidig tilgang på BV206 og vognførere.

4.3 Sikkerhet

Gjeldende militært regelverk ble fulgt. Disiplinerte ryddemannskaper og befal, er klart medvirkende årsak til at 6 uker rydding av blindgjengere og skrot/søppel ble gjennomført uten uhell/ulykker.

4.4 Intendanttjenester

For oppdrag hvor soldatene kun er på Hjerkin en uke, er behovet for å bytte personlig bekledning utrustning (PBU) minimal. Dersom beordring på 14 dager, er det behov for bytte av skittentøy som strømper og undertøy etc. Hjerkin PRO etablerte en liten byttereserve, men det var noe vanskelig å skaffe tilstrekkelig utstyr. Hjerkin PRO ble støttet både fra FLO P Base Østerdalen på Rena og fra depot på Dombås.

Tørkemulighetene på forlegningene kunne vært bedre. Spesielt gjelder dette forlegningene utenom selve Hjerkinns hus. Problemet vil bli enda mer merkbart dersom dårlig vær under ryddeperiodene. For årets gjennomføring må sies at værforholdene var på vår side.

4.5 Materielltjenester

Det er etablert satser for de enkelte elementer innen ERK'en og Hjerkinn PRO. Rekvirert materiell har vært i tilfredsstillende stand. Hjerkinn PRO fikk meget god støtte fra FLO P Base Østerdalen for etablering av materiellsatser.

4.5.1 Sprengstoff og tennmidler

Sprengstoff og tennmidler ble bestilt av EOD rådgiver i Hjerkinn PRO. Dette lagres i ammunisjonsiglo Storranden. FLO P Base Østerdalen/Depot Løten betjente denne, og ga utmerket støtte i hele perioden.

4.6 Forlegning, forpleining og EBA

4.6.1 Hjerkinn PRO – forlegning og forpleining

Befal og sivile var forlagt og forpleid via kontrakt med Hjerkinn Fjellstue & Fjellridning AS og Hageseter Turisthytter AS. I tillegg ble en av Statsskog sine hytter på Hjerkinn leid en uke.

Ryddemannskaper ble forlagt og forpleid i tilknytning til fasiliteter på og rundt Hjerkinns hus. Kapasiteten ble justert opp til 158 før ryddestart. Forpleining ble rekvirert gjennom FLO P Base Østerdalen.

4.7 Hygiene

Forlegning innendørs betinger at personellet blir boende ganske tett inn på hverandre. Dette krever disiplin ift personlig hygiene og renhold på fellesområder. Forlegningsrom, dusj og sanitæranlegg må derfor vaskes daglig. Dette kunne og burde vært organisert bedre av Hjerkinn PRO. Medførte ingen problemer, men ansvar ble ikke tydeliggjort fra start av.

4.8 Velferd

Pri 1 fra Hjerkinn PRO sin side har vært innendørs forlegning til alle ryddemannskaper, og god forpleining. Ref tilbakemelding fra ryddemannskapene lyktes vi med dette.

- Kinosal/briefingrom i velferdsbygg var tilgjengelig med TV/video på kveldstid hver dag.
- 3-4 dager i uka ble frukt/snacks/forfriskninger satt ut i kinosal til alle ryddemannskaper.
- Noe velferdsutstyr som fiskestenger og flytevester for bruk ved båtfiske, samt fiskekort ble anskaffet og godt mottatt.
- Det har vært svært begrensede muligheter for innendørs styrketrening. Dette vil Hjerkinn PRO forsøke å forbedre.
- For personell som ikke reiste hjem i helgen mellom uke 32 og 33 ble enkle velferdstiltak iverksatt; besøk ved Stiftelsen Folldal Gruver, pizza på kveld og moskussafari.

4.9 Økonomi

Før oppstart på Hjerkinn etablerte HSTY et WBS-element, hvor deltakende avdelinger/personell kunne gjennomføre egenregistrering ATM og reise, samt belaste påløpte utgifter i fm støtteoppdraget. Dette skulle bli sikre at personellet får tillegg i rett tid. WBS-elementet danner samtidig fakturagrunnlag for FMO til FB etter utført oppdrag.

”Godkjenner” ved egenregistrering er ikke FB/Hjerkinn PRO. Kontrollen med innlagte data gjøres ute ved avdelingene som har støttet Hjerkinn PRO. Hvor mye som belastes prosjektet blir oversendt på samleliste fra HSTY Operasjonsstøtte Ledelse for kontroll. Dette har fungert meget tilfredsstillende. Ulempen er at egenregistreringen skjer sent for mange. Dette gjør at Hjerkinn PRO ikke har den fortløpende kontrollen mht belastninger. Nåværende ordning anbefales likevel å fortsette. Hjerkinn PRO vil gi klarere føringer for egenregistrering. Støtten fra HSTY Operasjonsstøtte Ledelse har vært meget tilfredsstillende.

Ved uttak av materiell fra lager ved FLO P Base Østerdalen oppstår det problemer når dette skal faktureres prosjektet. Innbetalinger fra prosjektet går direkte inn på inntektskapittel i Forsvaret, og FLO P Base Østerdalen går i minus.

Hjerkinn PRO har dekket alle ekstraordinære utgifter i fm ryddeoppdraget. Grunnlønn for befal og sivile, samt dagpenger for soldater betales av avgivende avdeling. Totale kostnader blir derfor ikke synliggjort gjennom Hjerkinn PRO’s prosjektreknskap.

Forbruk på budsjettet for 2006, eksplivrydding, gir et meget godt grunnlag for kommende års kostnadsberegning.

4.10 Presse og informasjon

Prosjektleder Hjerkinn PRO Odd Erik Martinsen er prosjektets pressetalsmann. Ved oppstart var pågangen fra media ganske stor. Flere var til stede på Hjerkinn og lagde reportasjer. Det hele roet seg etter de første ryddeukene, men tok seg noe opp igjen i fm test av klasebomber/våpen. Pågangen fra media har vært uproblematisk, og de som har vært til stede har uttrykt stor tilfredsstillelse med tilretteleggelse fra Hjerkinn PRO sin side.

Informasjon om Hjerkinn PRO, se WEB-side, [www.forsvarsbygg.no/Hjerkinn PRO](http://www.forsvarsbygg.no/Hjerkinn%20PRO).

5 Kommando og kontroll

5.1 Kommandoforhold

a. Kommandoforhold

- (1) Ved ankomst Oslo Lufthavn Gardermoen, for avdelinger som ankom fra Nord Norge, ble FB/Hjerkinn PRO gitt Taktisk kommando (TAKOM).
- (2) For avdelinger fra Sør Norge ble TAKOM gitt FB/Hjerkinn PRO ved ankomst Hjerkinn.
- (3) I praksis har dette betydd at DPL Eksplivrydding/Hjerkinn PRO har utøvd denne kommandoen under ryddeperiodene.

b. Ansvarsforhold

- (1) Overordnet ansvarlig for gjennomføringen har vært PL Hjerkinn PRO Martinsen, Odd-Erik, støttet av DPL Hjerkinn PRO, oblt Gundersen, Ole Petter og Eksplivfaglig rådgiver, Hjerkinn PRO, major Roseth, Arnfinn.
- (2) SAH har hatt det overordnede sikkerhetsansvaret for all pågående aktivitet i feltet.
- (3) ERK har vært underlagt Hjerkinn PRO. Sjef ERK med sin organisasjon har vært ansvarlig for den fagmessige delen av eksplivryddingen og utøvende ledd for denne.

c. Samband

- (1) ICOM har vært benyttet som sikkerhetssamband. Grunnet annen militær virksomhet på Hjerkinn parallelt med ryddeoperasjonen, ble et sett med ICOM lånt fra HVSKS.
 - (2) ICOM sambandet som går via Snøhetta har ikke vært dekkende for hele oppdraget. Repeter stasjon har derfor vært nødvendig å sette ut. Det måtte søkes om landingstillatesle med helikopter i vernet område for å få dette til. Fra Hjerkinn PRO sin side må det sies at restriksjoner på antall flygninger var unødig restriktivt fra kommune/fylke.
 - (3) Det ble kjøpt inn 20 stk nye ICOM for høstens rydding, da lånte ICOMer måtte leveres tilbake. I tillegg er det påbegynt anskaffelse av nye repetere og ev linker for å bedre sikkerhetssambandet i områder som har dårlig dekning.
 - (4) FISBasis er nå tilgjengelig på etablert kontor for Hjerkinn PRO. FB nett er ennå ikke tilgjengelig på arbeidsplasser i/på SAH og bygn 071.
-

6 Resultater

6.1 Uke 25 og 26

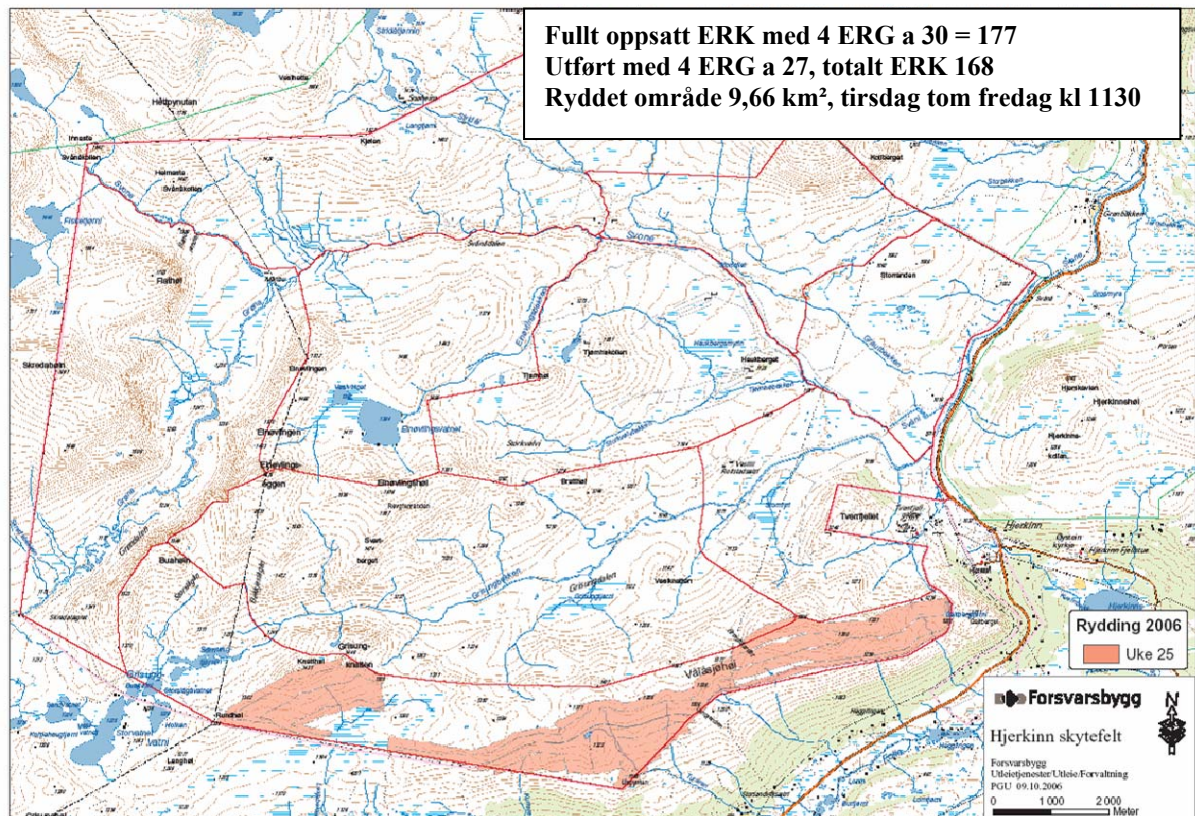
Opprinnelig plan, felt C, 4 grupper i 2 uker. Ingen endringer.

Felt C – Vålåsjøhøi. Areal 20,689 km², ca 95 % (19,65 km²) tilgjengelig for rydding. Ressursbehov fase 1; 4 grupper i 4 uker.

6.1.1 Uke 25 – felt C

ERK etablert med støtte fra:

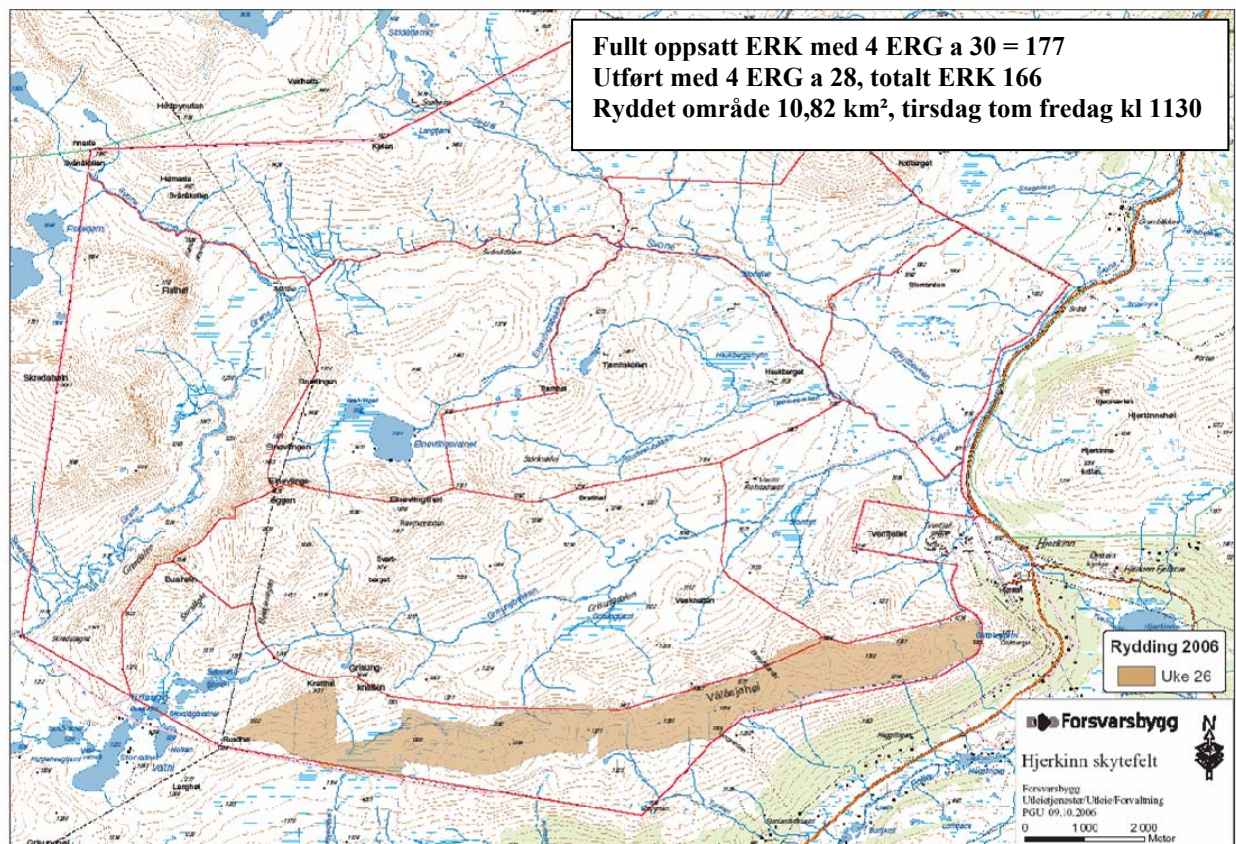
- HMKG/Gardeskolen – ryddemannskaper
- HSTY Ingbn, vognførere BV206
- FSAN/FFSS/FSSK/Utdanningskompani – lege, sanitetstroppssjef og sanitetssoldater
- FAES, MDK, KNMT/DFS, Rygge flystasjon/LUKS/BOI, FLO S SBL AMS/AMF og FLO P Base-Østerdalen/Løten Depot – EOD-befal
- FLO P Base-Østerdalen/Løten Depot – betjening ammunisjonsiglo
- Rygge flystasjon/720 skvadron – helikopter med crew

Det ligger snøfonner over ringveien normalt langt ut i juni. Som forberedelser til ryddeoppdraget ble veien ryddet for snø i månedsskiftet mai/juni, og veivedlikehold med påkjøring av grus ble iverksatt tidlig i juni, og pågikk fram til ryddestart. Dette sammen med gunstige værforhold gjorde at veien ble godt fremkommelig. Veivedlikehold er nødvendig for sikker transport av personell, samt for sanitetsberedskapen. Noen gjenliggende snøfonner i terrenget hindret ryddemannskapene tilgang til hele tildelt område. Ingen spesielle forhold utover dette som påvirket ryddeprosessen og resultatet uke 25. Utmerket værforhold, faktisk noe varmt med max temperatur opp imot +20 °C. Felt C ligger på mellom 1200 og 1400 moh, og områder hvor snøfonner danner seg må ryddes på annen tid av året.

6.1.2 Uke 26 – fortsatt rydding i felt C

ERK etablert med støtte fra samme avdelinger som uke 25.

Ringveien var fortsatt i meget god stand etter veivedlikeholdet som ble utført tidlig i juni. Dette skyldes nok i hovedsak de gode værforholdene uten nedbør. Faktisk noe varmt med max temperatur over +20 °C. Noen gjenliggende snøfonner i terrenget hindret ryddemannskapene tilgang til hele tildelt område. Tett tåke en av ryddedagene forsinket hele ERK'en tilsvarende EN økt. Mye moskus hemmet også ryddeoperasjonen en del denne uken.

6.2 Uke 32 og 33

Opprinnelig plan, felt A, 4 grupper i 3 uker. Etter ukene 25 og 26 ble plan justert slik:

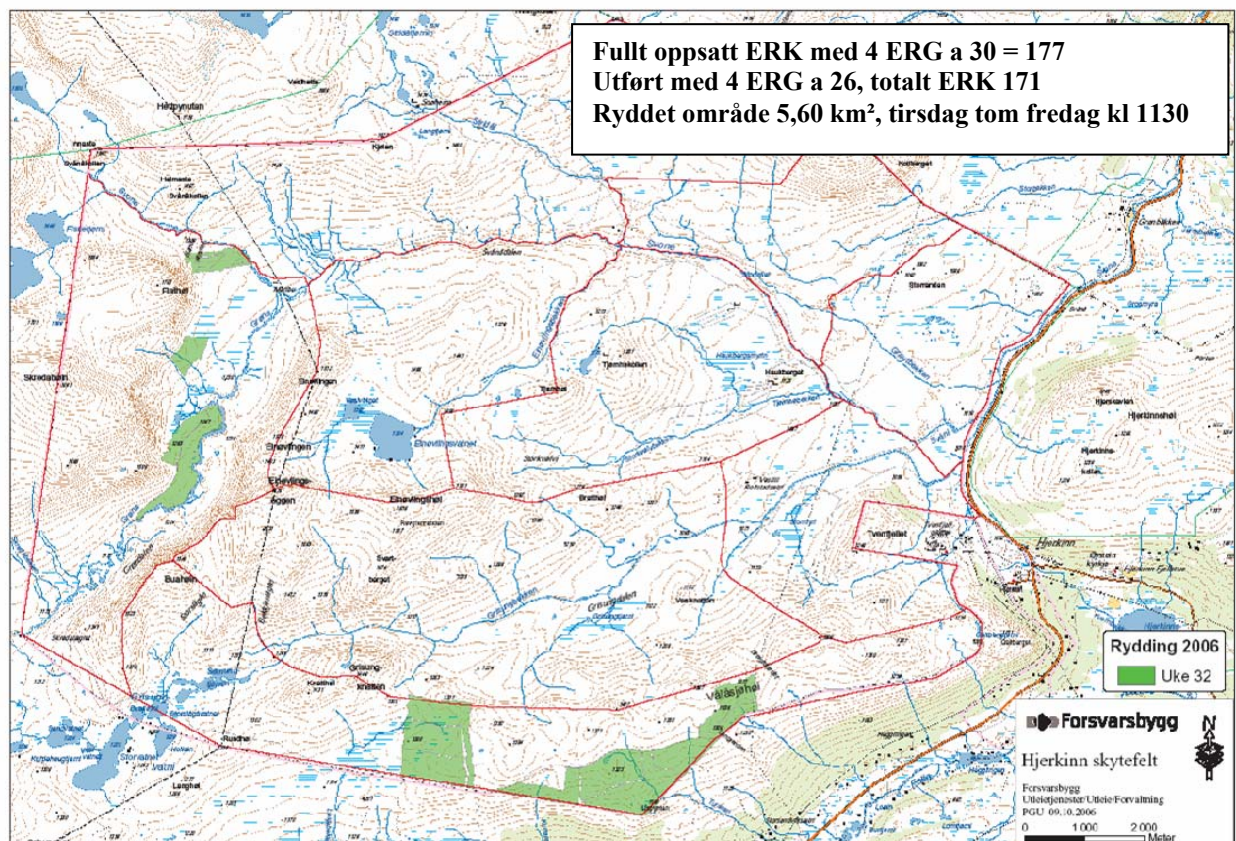
- Fortsatt rydding i felt C og oppstart i felt A, 2 grupper i hvert felt i ukene 32 og 33.

Felt A – Grøndalen. Areal 24,131 km², ca 67 % (16,16 km²) tilgjengelig for rydding. Ressursbehov fase 1; 4 grupper i 3 uker.

6.2.1 Uke 32 – fortsatt rydding i felt C og oppstart i felt A

ERK etablert med støtte fra:

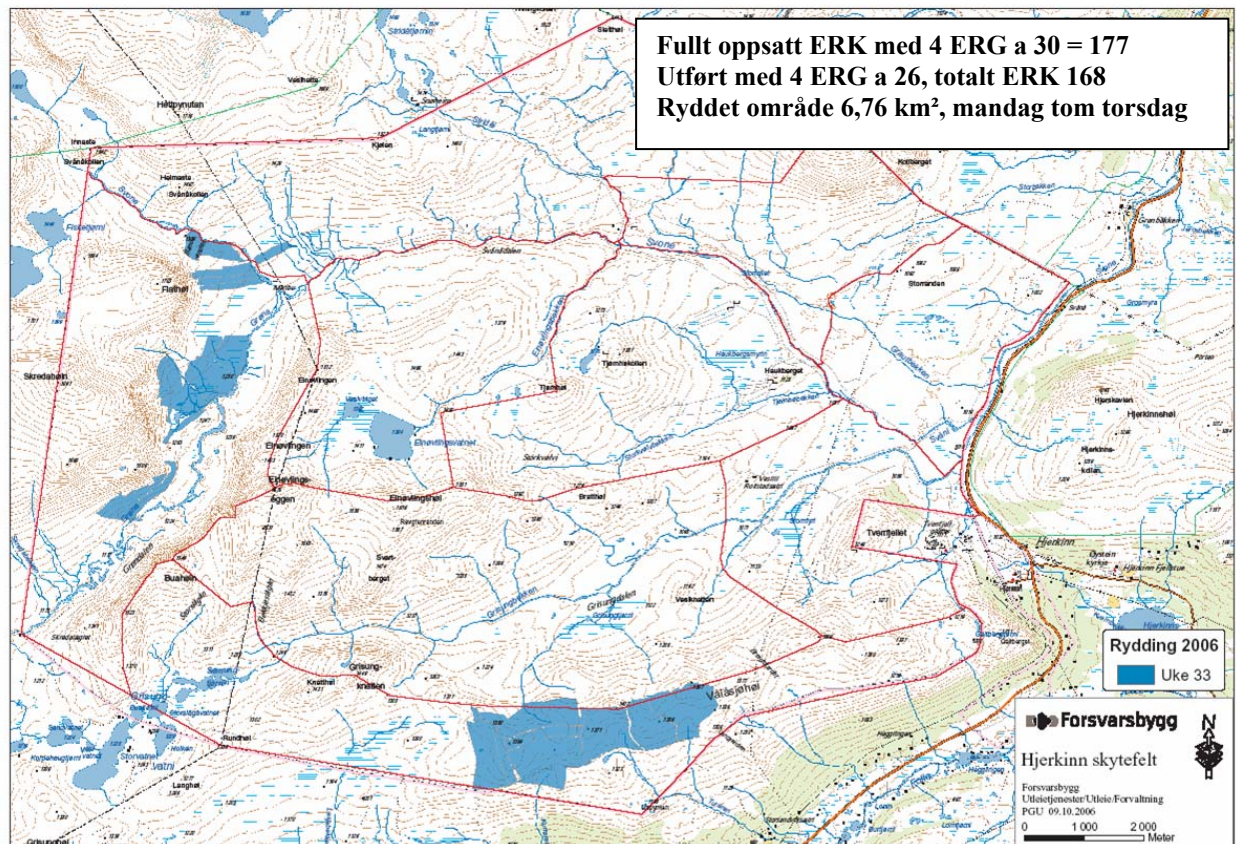
- HSTY CSSBN, HSTY PBN, HSTY INGBN – ryddemannskaper
- FSAN/FFSS/FSSK/Utdanningskompani – sanitetstroppssjef og sanitetssoldater
- FAES, HSTY/TMBN/PINGKP, Bodø hovedflystasjon/132 LV, Ørland hovedflystasjon/138 LV, Rygge flystasjon/137 LV og FLO S SBL AMF – EOD-befal
- FLO P Base-Østerdalen/Løten Depot – betjening ammunisjonsiglo
- Rygge flystasjon/720 skvadron – helikopter med crew. Erik Lium, lege fra Tynset.

Veiene i Svånådalen og Grøndalen ble vedlikeholdt før oppstart. Fortsatt gunstige værforhold med lite nedbør mtp bruk av veier. Sent fremmøte for noe personell og tekniske problemer med helikopter, resulterte i omlegging av program. Oppstart ble utsatt EN økt for hele ERK'en. Tåke enkelte morgener gjør at ERK'en må rydde nær veg pga sikkerhet. ERK'en ble også hemmet av turister og spesielt moskus, som måtte fjernes før oppstart rydding. Mye funn i Grøndalen – Maribu reduserer antall km² som ble ryddet. Helikopter viser seg mest hensiktsmessig for jaging av moskus. August er gunstig måned for rydding i felt A. Innkjørt skytefeltskrap fra ukene 25 og 26 ble kontrollert og sortert på sorteringsplass denne uken. Det var funn av eksplosive objekter under sortering av dette skytefeltskrapet. Sett ift de rutiner som ERG'en skal følge før innlevering til sorteringsplass, var dette mer enn "normalt".

6.2.2 Uke 33 – fortsatt rydding i felt A og C

ERK etablert med støtte fra samme avdelinger som uke 32.

Veiene holder fortsatt god standard. Uken er preget av en del nedbør og tåke som hemmer ryddingen. 2 grupper i området Vålåsjøhøi utsetter oppstart rydding godt og vel EN økt. Som for uke 32 var det flere tilfeller av tåke på morgenen, hvor ryddingen måtte starte nær veg grunnet sikkerhet. Ryddingen ble også hemmet av turister og mye moskus i Grøndalen. Mye funn i Grøndalen – Maribu er med og reduserer antall km² som ble ryddet.

6.3 Uke 37 og 38

Opprinnelig plan:

- Felt E, 4 grupper uke 37
- Felt A, 4 grupper uke 38.

Justert etter ukene 32 og 33 slik:

- Felt D og deler av felt C, 1 gruppe uke 37
- Felt E samt deler av felt D, 3 grupper uke 37
- Felt B og F, 2 grupper uke 38
- Felt A og E, 2 grupper uke 38

Ved fremmøte uke 37 ble organisering ytterligere justert. Antall ryddemannskaper var ikke tilstrekkelig til å etablere 4 grupper. Den uken ble derfor organisert med 2 ordinære grupper, og 1 utvidet gruppe. Rydding ble gjennomført slik:

- Felt D og deler av felt C ryddet med 2 grupper. Felt E ryddet med 1 utvidet gruppe uke 37.
 - Uke 38, 2 grupper i hvert av feltene A og B/F. Fredagen i uke 38 ble 2 grupper fra hhv felt A og B slått sammen til 1 stor gruppe som ryddet i felt E. Hensikten var å få mest mulig ut av de to gruppene før avmarsj denne fredagen. Felt E har vesentlig kortere transporttid ut/inn i feltet enn felt A.
-

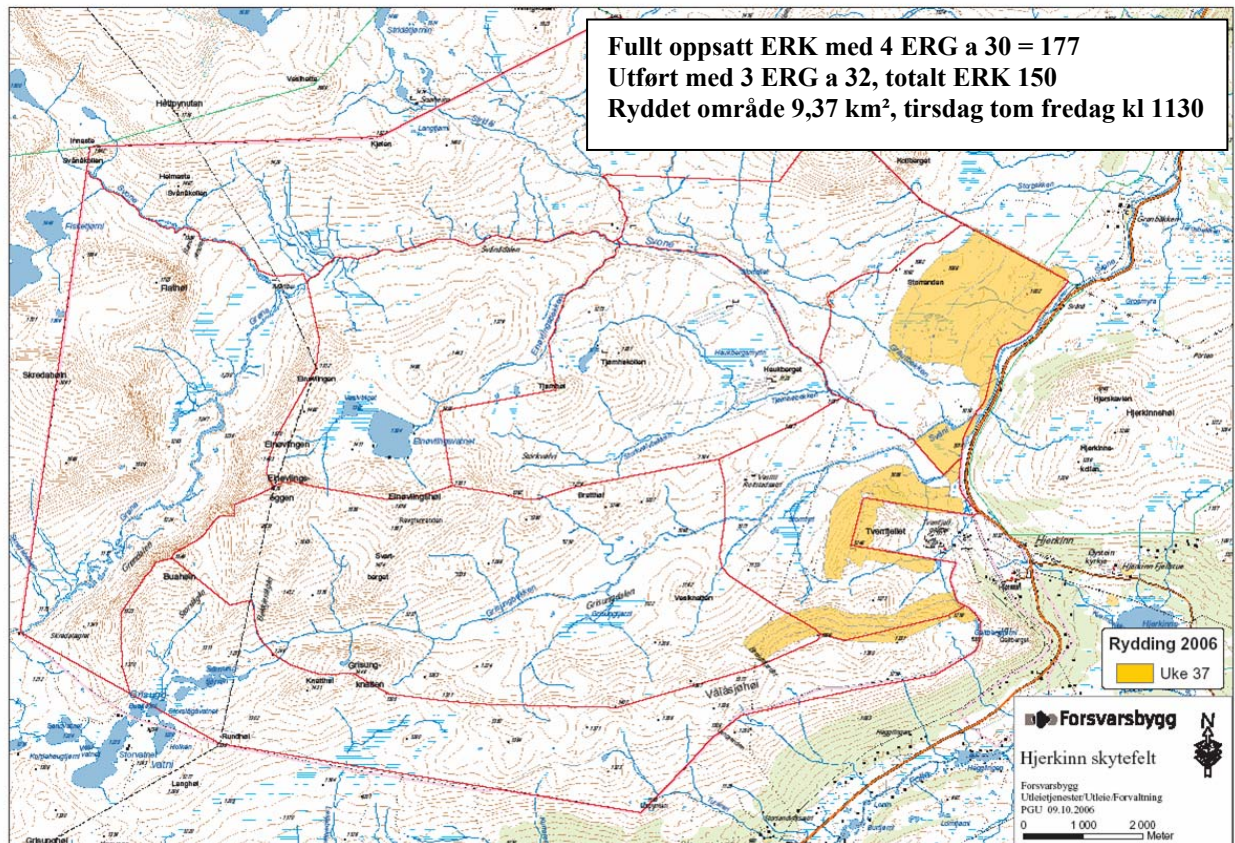
6.3.1 Uke 37 – felt D, E og deler av felt C

Felt D – Grisungdalen øst og Tverrfjellet nord og sør. Areal 11,021 km², ca 95 % (10,47 km²) tilgjengelig for rydding. Ressursbehov fase 1; 3 grupper i 3 uker.

Felt E – Storranden. Areal 9,421 km², alt tilgjengelig for rydding. Ressursbehov fase 1; 4 grupper i 2 uker.

ERK etablert med støtte fra:

- HSTY TMBN og TRADOK/HKS/HTTS/KESK – ryddemannskaper
- HSTY GSV – vognførere BV206
- FSAN/FFSS/FSSK/Utdanningskompani – sanitetstroppssjef og sanitetssoldater
- FAES og MDK – EOD-befal
- FLO P Base-Østerdalen/Løten Depot – betjening ammunisjonsiglo
- Rygge flystasjon/720 skvadron – helikopter med crew
- HSTY TMBN – lege

Som det fremgår av tekstboksen på ukekartene, var uke 37 eneste perioden hvor prosjektet ikke hadde 4 ERG'er i ERK'en. Ryddingen foregikk i Østre del av skytefeltet grunnet villreinjakt. Det ble besluttet å ta med deler av Statsskog sitt område på Tverrfjell gruver, da en under søket i dette området fant flere ikke omsatte eksplosiver på grensen til Statsskog. Ved søk i dette området ble 2 ikke omsatte eksplosiver funnet. Området Tverrfjell gruver var tidligere en del av skytefeltet fram til 1962. Vær hemmet ikke operasjonen, selv om det var en del tåke og regn denne uken.

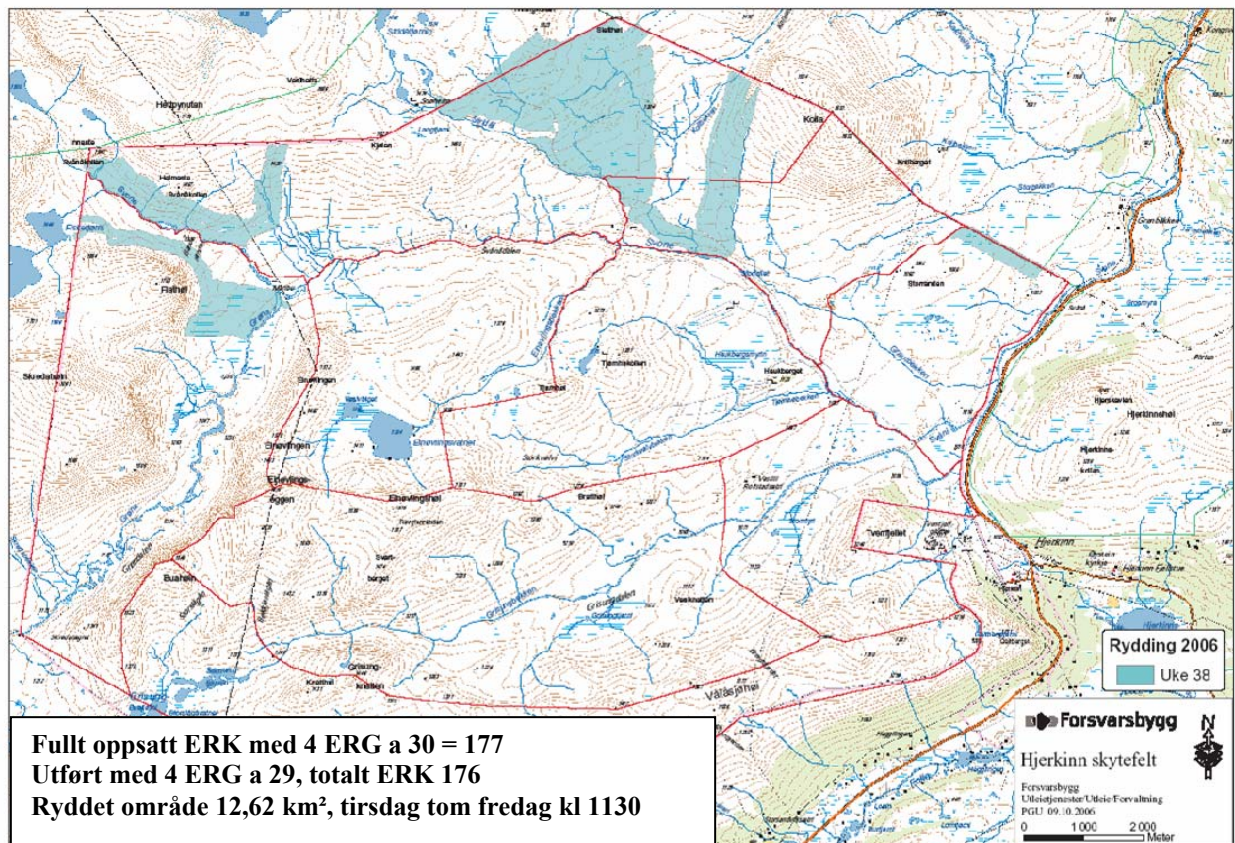
6.3.2 Uke 38 – felt B, F og fortsatt rydding i felt A og E

Felt B – Svånådalen nord og Kolla nord vest. Areal 25,875 km², ca 95 % (24,58 km²) tilgjengelig for rydding. Ressursbehov fase 1; 3 grupper i 3 uker.

Felt F – Kolla sør/sør vest. Areal 9,908 km², ca 80 % (7,92 km²) tilgjengelig for rydding. Ressursbehov fase 1; 4 grupper i 2 uker.

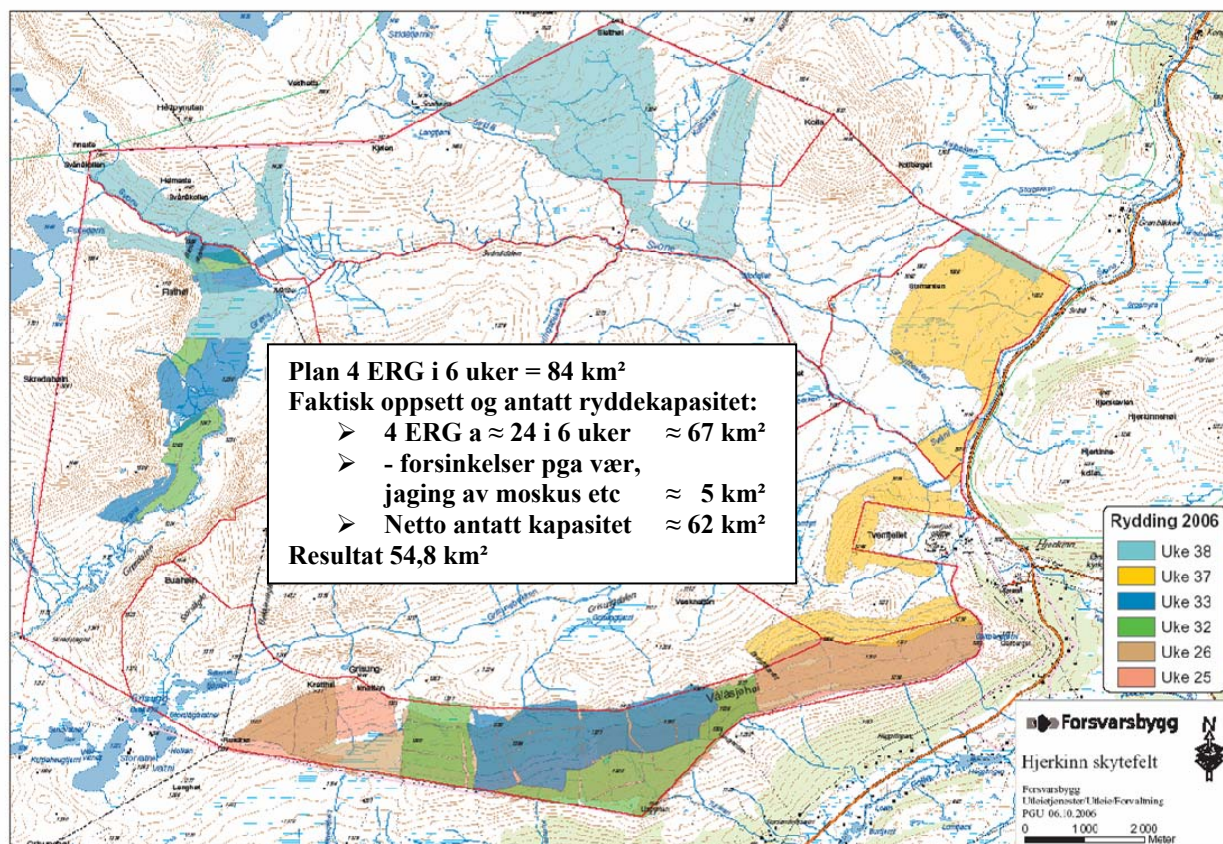
ERK etablert med støtte fra:

- HSTY TMBN, HSTY SBBN, HSTY EBN og HSTY ARTBN - ryddemannskaper
- FSAN/FFSS/FSSK/Utdanningskompani – sanitetstroppssjef og sanitetssoldater
- FAES og MDK – EOD-befal
- FLO P Base-Østerdalen/Løten Depot – betjening ammunisjonsiglo
- Rygge flystasjon/720 skvadron – helikopter med crew
- HSTY TMBN – lege

Ryddingen gjennomført iht. plan. Ingen spesielle forhold som virket negativt inn på resultatet. Fredag ble gruppen i felt A og Vest i felt B slått sammen til 1 stor gruppe, og brukt i felt E. Dette ble gjort for i det hele tatt å få utnyttet rydderessursene, da rydding på fredager kun går til kl 1130. Lang transporttid ut/inn gir liten effektiv ryddetid. Dette ble den uken hvor antall ryddede km² lå tette opp til estimert kapasitet for ERK'en. Årsaken er sannsynligvis det forholdsvis lette terrenget Øst i Felt B, at ERK'en så og si var komplett oppsatt, samt at det i dette området var svært lite søppel og etterlatenskaper.

6.4 Totalt resultat

Eksplisivrester/skrot/søppel i tall

- Bøssinger, stålsplinter og stålfragmenter fra bøssinger 155mm og 105mm:
 - 24 paller 16,267 t
- Aluminiumsrester
 - 4 paller 1,545 t
- TOW/ERYX-rester:
 - 2 paller 0,467 t
- Rester av "podder" og rakettmotor MLRS:
 - 4 paller ikke veid
- Stål og jernskrot med sivil opprinnelse:
 - 4,0 t
- Treverk:
 - 17 paller (derav 3 paller med impregnert)
- Søppel:
 - 1 stk 10 ft container tettpakket

Blindgjengere

- 223 stk ikke omsatte eksplosiver ble funnet og sprengt.

6.5 Drøfting resultat

Som det fremgår av oversikten foran var prosjektets teoretiske tilnærming å kunne rydde et område på 84 km² med 4 komplette grupper over en 6 ukers periode. Tildelt styrke for årets rydding var mindre enn rekvirert og skulle tilsi en kapasitet på ca 67 km². Forsinkelser grunnet tåke, jaging av moskus og klarering med helikopter reduserer kapasiteten med ca 5 km². Netto antatt kapasitet er da ca 62 km². GPS loggingen gir et resultat på 54,8 km². Resultatet er 11,6 % under netto antatt kapasitet. Tatt i betraktning at kun en mandag, og deler av fredagene i ryddeukene kunne utnyttes til rydding, må resultatet anses som meget tilfredsstillende. Resultatet gir et godt grunnlag for å vurdere kommende års ressursbehov, selv om det må tas med i betraktningen at mye av ryddingen i år, foregikk i den såkalte randsonen. I utgangspunktet skulle en del av disse områder være lite brukt som nedslagsfelt, og således inneholde få el ingen blindgjengere. Dette ble for så vidt bekreftet, men samtidig var det funn av blindgjengere i områder som var antatt å være "rene".

6.6 Evaluering

Oversikt over ryddepersonell for de enkelte uker bør være tilgjengelig i prosjektet langt tidligere enn hva som var tilfelle i år. Mye av forberedelsene for neste periode, måtte nå skje under veis mens rydding pågikk. DPL Hjerkinn PRO har ikke hatt tilgang på FISBasis under forberedelser og gjennomføring av ryddeoppdraget. Dette har vært lite tilfredsstillende. Planlegging og ledelse har derfor vært unødig arbeidskrevende. Dette går mest på nedsatt mulighet for kommunikasjon med FMO, som er leverandør av all støtte for gjennomføringen.

Tildelt støtte bør gis for en 14 dagers periode. Dette vil effektivisere og øke mulighetene for en mer kosteffektiv utnyttelse av personellressursene.

Erfaringer gjort i første ryddesesong tilsier et behov for gjennomgang av ryddemetoden. Hjerkinn PRO har behov for et sett med godkjente retningslinjer knyttet til brukt ryddemethode. Retningslinjene bør uttrykke tiltak ut fra dokumentert resultat av 1. og påfølgende søk. De bør være formulert på en måte som gjør det klart når tid akseptabelt ryddenivå er oppnådd, søk kan avsluttes, og området kan søkes tilbakeført til sivile formål. Nødvendigvis er ikke dette etter 3x3 gjennomganger/søk i alle deler av feltet.

Det bør etableres en bredt sammensatt faggruppe som lager disse retningslinjene. Med bakgrunn i drøftingen over ser Hjerkinn PRO et behov for å etablere en faggruppe bestående av representanter fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Direktoratet for naturforvaltning (DN), fagmyndighet eksplosiver FLO S SBL AMS, fagansvarlig eksplosiver FAES og representanter fra Hjerkinn PRO. Faggruppen etableres og ledes av FAES.

Økonomisk kompensasjon til befal og sivile for denne type oppdrag har vært gjenstand for diskusjon gjennom ryddeperioden. Det er behov for en gjennomgang av dette med FST. Det har vist seg at denne type oppdrag kompenseres forskjellig fra landsdel til landsdel.

Handlingsplan ved uhell/ulykker er utarbeidet ved oppstart av ryddeoppdraget. Denne planen må oppdateres og kommuniseres bedre. Dette arbeidet blir del av HMS-plan hvor arbeidet nå har startet.

Det finnes en del dødsoner i Hjerkinn skytefelt ved bruk av ICOM sikkerhetssamband. Nytt utstyr må derfor anskaffes for å ivareta sikkerheten under kommende ryddeoppdrag. Dette er i prosess.

Rydderesultatet må anses som meget godt. Når ryddingen i 2007 er vel gjennomført vil dette gi godt grunnlag for ev justering av prosjektets fremdriftsplan fase 1. Årets gjennomføring, med bl a veldig gunstige værforhold, gir ikke ene og alene godt nok grunnlag for justering.

Årets rydding ble gjennomført iht justert årsplan. Tildelte personellressurser har utført en meget god jobb. Hjerkin PRO er også avhengig av støtte fra Generalinspektøren for Sjøforsvaret (GIS). GIS bør være mottaker av støtteoppdrag i FSJ VP 07. For Hjerkin PRO har det vært en sann glede å møte godt motiverte soldater, sivilt tilsatte og befal. Ledelse og kontroll har ikke bydd på problemer av noen art. Det er spesielt positivt å registrere følgebefalets oppfølging av mannskapene på ettermiddag/kveld, herunder bl a gjennomføring av fysisk trening. Det samme skal sies om EOD-befal som legger for dagen en faglig kompetanse og motivasjon i sine arbeidere som bare er imponerende. Personnellets oppfølging av gitte ordrer og anmodninger mht å opptre aktsomt i alle henseender, har vært en sterk bidragsyter til at 6 uker med stor aktivitet på Hjerkin, er gjennomført uten uhell/skader.

6.6.1 Andre aktører

Gjennom media og via henvendelser fra andre aktører er Hjerkin PRO blitt utfordret på gjennomføringsmetode. Hjerkin PRO har vært invitert til demonstrasjon av diverse tekniske hjelpemidler som skulle effektivisere og sågar forenkle hele ryddeoperasjonen på Hjerkin. Hjerkin PRO har så langt ikke registrert ny teknologi, som gjør at vi vil fravike hovedprinsippet i brukt metode, nemlig søk med manngard. Hjerkin PRO ser et mulig potensial i bruk av annen teknologi ift å rydde blenders og voller på f eks Haukberget I og II. I den forbindelse vil Hjerkin PRO invitere til en samling med aktører som melder seg, hvor disse kan få anledning til å demonstrere sine metoder og materiell.

6.7 Konsekvenser og videre framdrift

Så langt ses ikke spesielle effekter ut av gjennomført rydding, som skulle tilsi at dette får negative konsekvenser for videre fremdrift. Grunnlaget som er lagt mht anskaffelse og etablering av materiellsatser, kjøretøyer, kontorer og forlegning gjør at kommende års forberedelser kan skje med langt mindre ressursforbruk.

Hjerkin PRO ønsker en tidligere avklaring med mottakere av støtteoppdraget i FSJ VP foran hver sesong, mht hvilke personell/avdelinger som skal utføre støtteoppdraget.

Avklaring med oppdragsgiver mht økonomisk kompensasjon for befal og sivile.

Gjennomføre prøver og forsøk med ICOM sikkerhetssamband i dødsoner på Hjerkin, samt sette dokumentert behov i bestilling.

Faggruppe må nedsettes for å utarbeide et sett med godkjente retningslinjer knyttet til brukt ryddemetode. Retningslinjene bør uttrykke tiltak ut fra dokumentert resultat av 1. og påfølgende søk. Nye retningslinjer kan få positiv innvirkning på totale ryddekostnader.

6.8 Avslutning

Med stor sannsynlighet vil det være mulig å gjennomføre Delprosjekt eksplivrydding/Hjerkin PRO som forutsatt. Det er imidlertid vesentlig at tildelte ryddemannskaper er tilgjengelig over en 14 dagers periode for prosjektet. Dette vil effektivisere og økonomisere ryddeprosessen ved at det blir færre oppstartdager/administrative dager på Hjerkin. En ERK bestående av 4 ERG'er, er passe størrelse på enheten både med tanke på K2, og det rent administrative rundt denne avdelingen.

Materiellsats dimensjonert for en ERK med 4 ERG'er er etablert med meget god støtte fra FLO. Kun små justeringer/vedlikehold av denne er nødvendig fra år til år.

Hjerkin PRO vil fortsette å se etter mulige nye metoder for rydding som kan økonomisere og effektivisere ryddeprosessen. Hjerkin PRO har initiert etablering av en faggruppe, som skal

utarbeide nye retningslinjer for rydding. Metoden med søk i tre retninger, med mulig gjentakelse 3 ganger skal evalueres. Hensikten er å komme fram til retningslinjer for rydding som sikrer at resultatet er godt nok, samtidig med at ikke unødig ressurser forbrukes. Prosjektet kan ikke se at tilgjengelig teknologi pr i dag, kan erstatte manngard til fots.

Hjerkinn PRO har hatt en meget vellykket oppstart. Årets erfaringer vil sammen med resultater etter avsluttet rydding i 2007, gi grunnlag for ev justering av prosjektets fremdriftsplan.

Samarbeide med FMO mht tildeling av personellressurser har vært meget tilfredsstillende. Meget godt motiverte mannskaper, befal og sivile har utført en utmerket jobb for Hjerkinn PRO. Det har vært særdeles motiverende for Hjerkinn PRO å lede dette personellet på Hjerkinn.

^A Vedlegg: Organisasjon, personell og materiell